

שזיתי ה' לנגדי תמיד



# צורת אדם

מה בינה

שיעור ו'

לא ערוך

ממחבר סדרת הספרים

בלבבי משכן אבנה

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל  
יש לשלוח בקשה לכתובת:  
bilvavi231@gmail.com  
לקבלת העלון השבועי בפקס  
יש לשלוח בקשה לפקס המערכת:  
03-5480529

להגעה ישירה לשיעור דרך קול הלשון,  
מתקשרים לקול הלשון או למספר הישיר הנ"ל

ומקיימים: כוכבית [\*] סולמית [#] -  
364787 [מספר שיעור] - סולמית [#]

# צורת אדם

יום שני  
י"ב שבט תשפ"ד  
22/01/2024 20:30  
רח' הרב בלוי 33  
ירושלים



לקיחת חלק בהוצאות הגדולות  
של הדפסת הספרים לזיכוי הרבים  
ניתן לתרום במערכת הטלפונית:

מרכז הצדקה

ישראל: 1-800-28-28-28

USA +972-2-5025580

יש לציין מספר קרן:

4387 - בלבבי משכן אבנה

לפרטים נוספים והקדשות

bilvavi231@gmail.com



© כל הזכויות שמורות

קו ישיר לשמיעת  
שיעורי מורנו הרב שליט"א  
ב'קול הלשון':  
ישראל 073.295.1245  
USA 718.521.5231

מערכת 'בלבבי משכן אבנה'  
טלפון: 052.763.8588  
פקס: 03-5480529  
ת.ד. 34192  
ירושלים 9134100  
bilvavi231@gmail.com

## הקדמה

שנמצא על גבי האויר ועל גבי המוח, והתחלנו בפעם הקודמת לעסוק בסוגיית המוח עצמו.

כפי שהוזכר, המוח עצמו נחלק לג' חלקים כידוע - מוח החכמה, מוח הבינה ומוח הדעת. בפעם הקודמת עסקנו במוח החכמה, הפעם נעסוק בס"ד במוח הבינה. אם כן, עיקר סוגייתנו השתא היא בינה.

כפי שהוזכר ישנם הגולגולת, האויר והמוח. במוח עצמו ישנו מוח של בינה. ישנה יחסיות של מוח הבינה לגולגולת, יחסיות של מוח הבינה לאויר ויחסיות של מוח הבינה למוח עצמו - לחכמה שבמוח.

נתבאר בראשית הדברים שצורת אדם כוללת את החלל שנמצא בהיקפו של האדם. צורת האדם עצמה מורכבת בכללות ממש משני חלקים - גולגולת וגוף, חלק עליון גולגולת, חלק תחתון גוף.

הגולגולת עצמה מורכבת מעצם הגולגולת ומהחלל שבתוכה, בחלל שבתוכה בכללות ישנם שני חלקים - האחד נקרא אויר והשני נקרא מוח. ביתר פרטות ישנו קרום המבדיל בין המוח לאויר וקרום המבדיל בין האויר לגולגולת, זוהי תמצית המבנה של צורת הגולגולת שבאדם.

דיברנו בארוכה בפעמים הקודמות על כח הגולגולת עצמה - באויר ובקרום

## יחס מוח הבינה לגולגולת

היא מדרגת דבר המתגלגל, כלומר, מה שהתגלגל ועתיד לצאת מן הדבר, בבחינת 'איזהו חכם? הרואה את הנולד'.

בפרטות לעניינו דידן יחס הבינה לגולגולת קרוב לכך אך מעט שונה. כמו שהוזכר - כאשר האדם עומד הוא רואה רק צד אחד של הגולגולת ואינו רואה את צידה האחורי, מכח הבינה הוא יכול להבין מה ישנו באחור מכח מה שנמצא

נתחיל מלעילא לתתא, היחס של מוח הבינה לגולגולת, כבר הוזכר לעיל כמה פעמים - הגולגולת נקראת גולגולת מלשון גלגל-גלגלים-דבר המתגלגל וכד'. ביחס לחכמה נתבאר שכאשר אדם רואה את הגולגולת, אם אינו מסובב אותה, הוא רואה ממקום הימצאו רק צד אחד של הגולגולת ואינו רואה את הצד השני. הוסבר שמדרגת החכמה

החלק המתגלה (הגל שבמתגלה) הוא יכול לראות את החלק הבלתי מתגלה שהוא בבחינת אחור בערכו שאינו רואה אותו.

בפנים. מבין דבר מתוך דבר, כלומר, במדרגת הגולגולת הוא יכול להבין בתוך דבר הנראה את מה שאינו נראה - זאת ההבנה שנמצאת - להשיג את הדבר בכל היקפו, בכל גילגולו. על ידי

## חכמת יון - בינה דקלוקול

גולגולת-גלגל, ואם כן, כח הבינה שמתגלה מכח מדרגת הגולגולת כפי שנתבאר - ראיית הדבר בנקודת האחור שבו. בעומק, הפנים הם בבחינת אור 'חכמת אדם תאיר פניו', 'כי באור פניך נתת לנו וגו' ועוד, והאחור הוא בבחינת חושך - זהו עומק מדרגת הדלקת נר חנוכה שמדליקים 'משתשקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק', מדליק אותו על פתח ביתו שבתוך הבית הוא אור, וההדלקה היא למקום החושך בחוץ. וזהו אם כן עומק כח גולגולת דקלוקול - גלגל דקלוקול, גימטריא יון, גימטריא בינה כפי שנתבאר.

בעומק - זהו עומק הסוגיא של חכמת יון, בכללות ממש בלשון חז"ל זה נקרא 'חכמת יון', בפרטות כמו שידוע מטבע הלשון שנאמרה בפזמון 'בני בינה ימי שמונה', כלומר, שכח ההתנגדות ליון היה מכח בני בינה, כנגד כך - בינה לעומת בינה - בינה דקלוקול לעומת בינה דתיקון. בדרך רמז כבר מובא חלקו בדברי רבותינו - המילה בינה בגימטריא ס"ז, המילה יון בגימטריא ס"ו, ויחד עם הכולל - עולה ס"ז - בינה, וכן גלגל בגימטריא שווה עם יון.

בפרטות לענייננו - בבינה מתגלה כח הגולגולת כפי שהוזכר בבחינת

## יון - חכמת הגלגלים

יון עיקר מדרגת הגולגולת היא להשיג את חכמת הגלגלים, כלומר, להשיג את התנועה הטבעית שקיימת בבריאה. כל

יון מצד שורש יניקתה יונקת את הבינה הבאה מהמדרגה העליונה של הבינה שמגיעה ממדרגת הגולגולת, אצל חכמי

החלק המושג - צד הפנים שבגולגולת, הוא בא להשיג את החלק הבלתי מושג שבגולגולת. זוהי חכמת יון.

יסודם ומהותם הוא המחקר - לחקור את החומר את הרכביו ואת תנועותו, כלומר, להשיג דבר מתוך דבר מתוך מה שמושג הוא משיג את הבלתי מושג, מכח

## ישראל - תפיסה בגלגול האותיות שלמעלה מן הגלגלים

להיולד 'איזהו חכם? הרואה את הנולד', ומכח מדרגת הבינה כשלעצמה היא רואה את הדבר שנמצא באחור.

במדרגת חכמת יון כל השגתם אינו אלא במדרגת הגלגלים עצמם, לעומת קדושת ישראל שהם משיגים למעלה מכך כי הם דבקים בגלגול האותיות שלמעלה מן הגלגלים שנמצאים בבריאיה.

עד עכשיו נתבאר בקצרה ממש היחס של הבינה לגולגולת - הן יחס דתיקון והן יחס דקלקול - חכמת יון, בני בינה, כחם של היונים, בינה ששורשה בגולגולת.

לעומת כך, זה לעומת זה - מדרגת הגילוי של בית חשמונאי שגברו וניצחום - שם מתגלה כח הבינה שבגולגולת מכח מדרגת הגלגול שבגולגולת (כפי שהוזכר בשיעור הקודם עניין איזהו חכם? הרואה את הנולד), ובעומק יותר זה מכח גלגול האותיות כפי שהוזכר לעיל שזה שורש הגולגולת - גלגל, האותיות רל"א, צירופי האותיות א-ב-א-ג-ב-א-ג-א וחוזר חלילה - זהו גדר צורת גלגול האותיות בשורשן, ואם כן, זה לעומת זה - גלגל של בינה דקדושה מכח מדרגת צירוף הבינה לגולגולת באופן השלם של הגולגולת שמכח הפנים היא יכולה להשיג את האחור. מכח החכמה היא משיגה את מה שעתיד

## יחס מוח הבינה לאויר

שיסוד כח הבינה הוא במה שנמצא בין לבין.

מה נמצא בין לבין כל דבר? האויר, רווח, רוח - זה מה שנמצא בין כל דבר

החלק השני - יחס הבינה לאויר, האויר כמו שהוזכר נמצא במקום החלל הפנוי, והחלל הפנוי מלא באויר.

השם בינה הוא מלשון בין לבין, והרי

למדרגת האויר שהיא נמצאת במדרגת הבין לבין. במקום גילוי ההתפשטות של האדם הבינה הזו מתגלה בגרונו של האדם והיא מגלה את הבין הראש לגוף. חילקנו בראשית הדברים את צורת האדם לשני חלקים - גולגולת וגוף. בין הראש לבין הגוף נמצא הגרון, ושם במקום שהוא בין לבין נמצאת הבינה. בין כל שתי מדרגות נמצאת הבינה - או שישנה הבדלה בין דבר לדבר, או שיש חיבור, אבל זה לשון המשנה הידוע 'אם אין בינה אין דעת, אם אין דעת אין בינה', כלומר, עצם זה שיש בין לבין זה נקרא בינה, ומה היחסיות של הבין לבין? או יחס של חלל פנוי 'למעלה משלשה שאינם מתחברים' - אז זוהי דעת המבדלת שמתגלה. או שזה חלל 'פחות משלשה כלבוד דמי' (סוכה ט"ז ב) - שם מתגלה כח הדעת המחבר, אבל עצם הבין לבין היא מדרגת הבינה. כשכח הבין לבין יוצר פירוד, זה נקרא דעת המבדלת, וכשהוא יוצר חיבור - דעת המחברת. זהו 'אם אין בינה אין דעת, אם אין דעת אין בינה'.

אם כן, זהו מקום ההתפשטות העיקרי של הבינה המתגלה במדרגה השניה במקום הגרון - בין גוף לגולגולת, אבל שורשה נמצא במדרגת המח דבינה שיסודו במדרגת האויר שנמצא בראש. האויר שנמצא בראש הוא מקום הבין לבין כפי שנתחדד ושם עיקר מדרגת

לדבר אחר. כל דבר שישנו בבריאה, אף אם הוא הצפוף ביותר בהרכב חלקיו בחלקיקים הקטנים ביותר שישנם, סוף דבר ישנו רווח בין חלק לחלק, גם אם אין הדבר נראה לעין הרואה - זאת צורת הבריאה כידוע עד מאוד. אם כן, יסוד הבינה הוא במה שנמצא בין לבין, וזהו שורש החלל, שבו יש אויר שנמצא בין לבין.

להבין עמוק, הזכרנו בראשית הדברים שצורת האדם כוללת את צורת האדם עצמו, והיקפו שיש בסביבותיו חלל, ונמצא שבין כל דבר לדבר אחר ישנו חלל. שורש החלל שנמצא - מסביב בכל מקיף אור אין סוף ובין האור אין סוף המקיף לאדם ישנו חלל - זה שורש הבינה, שם מתגלה כח של בינה בין האין סוף לאדם.

בתוך האדם עצמו, בתוך הגולגולת של האדם - בין הגולגולת למוח מתגלה בפרטות אויר, זה מדין בינה - בין לבין. ובפרטות בין האויר לגולגולת ישנו קרום, וכן בין האויר למוח ישנו קרום, אבל יסוד הגילוי הוא גילוי של בין לבין, כלומר, יש אויר ויש קרום דאורא, גם האויר הוא בין המוח מתתא לגלגלתא מסביבותיו, ובאויר עצמו יש קרום דאורא שנמצא בינו לבין דבר אחר - זה שורש המדרגה שנקראת בינה בפרטות. היחס אם כן של בינה למדרגה השניה,

בבינה שנמצאת בין דבר לבין דבר. מהיכן מגיעה תפיסה של 'תילי תילים של הלכות'? ישנה הלכה אחת, כיצד היא הופכת ל'תילי תילים של הלכות'? בתוך גדרי ההלכה עצמה יש 'בין לבין' שזה שורש כל ההתפרטות של כל תילי התילים של ההלכות. ההלכה שביסודה היא הלכה אחת, אבל כאשר מתבוננים היא מורכבת מחלקים, ובין החלקים הללו יש בין לבין, וכל חלק שנוציא ממקומו או שנשנה את מקומו, על ידי כן יתגלו תילי תילים של הלכות והדקות של זה היא בחלל הפנוי, באויר שנמצא בין לבין של הפרטים - שם נמצא בעומק שורש ה'תלתלים שחורות כעורב', 'תילי תילים של הלכות' שרבי עקיבא היה דורש על כל קוצו של יוד.

הבינה. זה עניין הסוגיא במשנה (מגילה) שבכמה משניות ובכמה דינים נאמר שם 'אין בין זה לבין זה וגו'' - זה עומק הגילוי המתגלה מכח מדרגת האויר כפי שנתחדד.

בפרטות יותר, חלק מהגילוי שמתגלה בגולגולת ויוצא לחוץ זה גילוי של השערות.

עיקר גילוי השערות שיוצאות מצד הפנים זה מכח החכמה 'זקן' - זה קנה חכמה, ומצד גילוי השערות היוצאות מאחוריו - שורשן באויר ומשם הן בוקעות דרך הגולגולת ויוצאות לחוץ. חלק השערות המתגלגל ויורד הוא במדרגת 'תילי תילים של הלכות' 'קבוצותיו תלתלים שחורות' - שורשם של ה'תילי תילים של הלכות' הוא

## יחס מוח הבינה לחכמה

שהוא הצד של הפנים של הגולגולת, הצד שבו האדם עומד ורואה את הדברים. הוא יכול להכיר ולהשיג מה נמצא בצד השני של הגולגולת - זהו מצד מדרגת הדבר שנמצא בהיקף של האחור, אבל במבין דבר מתוך דבר של מדרגת הבן בחכמה אז הוא משיג את פנימיות החכמה הנעלמת.

כדבר הנמצא בתוך דבר, אז מה שנמצא תוך הדבר הוא גנוז, הוא נסתר,

היחס השלישי של הבינה לחכמה, על זה נאמר בלשון חז"ל 'הבן בחכמה וחכם בבינה', 'הבן בחכמה' זה הבינה שנמצאת בתוך מדרגת המוח עצמו, שם נמצא עומק מדרגת הבינה השורשית 'הבן בחכמה'.

מהו 'הבן בחכמה'? מתוך הדבר עצמו הוא מוציא דבר אחר, כלומר, יש את הדוגמא שהזכרנו בגולגולת בראשית הדברים שמתוך מה שנמצא בגילוי

הדבר בשורשו הוא סתום וחתום. השמן שהדליקו באותה מנורה לא היה שמן רגיל אלא הוא היה שמן סתום וחתום. בדקות - כל הדלקת מנורה שורשה בשמן הסתום שהרי טיפה ראשונה כשרה למנורה שניה למנחות והרי שבעומק, עצם זה שהוא 'טיפה ראשונה' הוא בבחינת ה'מאין תמצא' הוא עומק נקודת הכיסוי שמתגלה שהוא בבחינת עומק מקום ההסתר, שזה כל הדלקה בכל מנורה.

אבל בפרטות לעניין דידן, במנורה שהדליקו בימי חשמונאי הדליקו בשמן שחתום בחותמו של כהן גדול - זה ה'הבן בחכמה' הסתומה ולכן זה היה חתום בחותמו של כהן גדול. החתימה הזו שהיתה בחותמו של כהן גדול היא עומק מקום החתימה שהמוח עצמו נמצא בסיתום וזה 'מבין דבר מתוך דבר' כמו שנתבאר, שהוא עומד על נקודת פנימיות החכמה הסתומה הגנוזה בדבר - זה ה'מבין דבר מתוך דבר'.

כמו שכבר הוזכר בפעמים הקודמות, החכמה הזאת נקראת 'חכמה סתומה', כלומר, מדין החכמה כשלעצמה אז החכמה היא סתומה, אבל מדין הבינה שבחכמה, ה'הבן בחכמה' אז מצליחים לעמוד על מקום הסיתום. זה עומק המדרגה הפנימית ביחס של מוח הבינה הנמצא בתוך החכמה שנמצאת בראשו בשורשה, מתגלה שהבינה משכילה את העומק הפנימי של החכמה הסתומה.

זה מתגלה גם כן במדרגת היוונים כאשר היתה הצלה כשבני החשמונאים מצאו פך שמן אחד חתום בחותמו של כהן גדול, כלומר, פך חתום בחותמו של כהן גדול - זה חתום וסתום - זה שורש השמן-חכמה כדברי חז"ל ("מתוך שרגילים בשמן זית, חכמה מצויה בהם" מנחות פ"ה ב), והגדר של החכמה שהיתה שם היא גדר של חכמה סתומה. בגילוי של מנורה 'הרוצה להחכים ידרים שמנורה בדרום' זה גילוי של מציאות של מנורה, אבל עומק הגילוי של מציאות

## סיכום מדרגות הבינה עד כה

העליונה יותר שהזכרנו עכשיו שהיא מדרגת בינה 'מבין דבר מתוך דבר' - הוא משיג את הדבר מתוך פנימיותו, הוא נכנס לתוך של הדבר ועל ידי כן הוא משיג את הפנימיות הנעלמת שנמצאת,

במדרגת התחתונות 'מבין דבר מתוך דבר' - הוא יכול להקיש מדבר אחד לדבר אחר. במדרגה הגבוהה יותר - בגלגל עצמו הוא מקיש מהצד הגלוי שבגלגל לצד הנעלם שבו. במדרגה



את מה שמושג מתוך הדבר הזה לדבר אחר 'מבין דבר' מדבר זה לדבר אחר.

כשמשיגים את הפנימיות הנעלמת אז אפשר גם להשיג את החלק האחורי שבדבר שבגולגולת וכן אפשר להשיג

## נח של בינה המתגלה בלב

העליונה יותר, לא במ"ט שערי בינה אלא בשער הנ' שבבינה, הוא הנקרא בלשון רבותינו 'הבנתא דליבא' שם השער מתחלף להשערה, בלשון חז"ל 'נודע בשערים בעלה - כל חד לפום מאן דמשער בליבה', מ"ט השערים הראשונים הם שער, ושער הנ' עולה ממדרגת השער למדרגת ההשערה.

מצד האבחנה הזאת הבינה מתגלה בגולגולת ובשערות לא רק מדין שיעור אלא מדין השערה. בצד התחתון של הבינה שמתגלה בלב, מצד המ"ט שערים שבה - היא מתגלה בשיעור במדרגת שער, אבל במדרגה העליונה השורש של הגילוי הוא בשערות, אבל לא במדרגת שערות אלא במדרגת השערה. בעומק, קומת השערות נחלקת לשתי המדרגות - מדרגה התחתונה שבהן נקראת שיעור והמדרגה העליונה היא מלשון השערה, כך מפורש להדיא בדברי רבותינו.

המדרגה הנוספת היא המדרגה של כל הלב 'לב מבין' - חכמה שבה הלב מבין.

בכללות ישנן שתי מערכות של בינה המתגלות בלב:

- המערכת הראשונה היא של מ"ט שערי בינה.

- המערכת השנייה היא שער הנ' שבלב - שער הנ' שבבינה.

בפרטות, הגדרת המ"ט שבבינה הוא מציאות שער, שערים, נ' שערי בינה, כלומר, כאשר האדם נכנס בשער הוא נכנס על מנת להגיע למקום אחר, זה עומק הבינה שהזכרנו קודם לכן 'מבין דבר מתוך דבר' לדבר אחר - זו המדרגה התחתונה של הבינה. כמו שהשער הוא מקום כניסה למקום אחר, כלשון בנר חנוכה 'מדליקו על הפתח במחוץ' - על הפתח - על השער על מנת שיאיר לחוץ, זהו מהלך נוסף דתיקון כנגד מהלך בינת היוונים שהוזכר, אבל מאידך, במדרגה

## חילוק בין מ"ט שערים ושער הנ'

רואה כיצד לצאת מתוכו או להיכנס אליו, אז הברק יוצר לו ראייה של פתח, זה יסוד הדין של ההדלקה שהוזכר שמדליקו על פתח ביתו, כבר הזכרנו ביחס שמדליקו על השער מדין שערים שבבינה, אלו הן שתי מדרגות - מדין פתח ומדין שער, אך מכל מקום זו ההגדרה של השערות שיוצאות מהאוויר ביחס של חיבור הבינה לאויר נעשה גילוי של שער - נ' שערים למטה משם יוצאות השערות וזה נ' שערים למטה כפי שנתבאר - מ"ט שערים מדין שער, שיעור, שיער ושער הנ' מדין השערה.

בנ' שערי הבינה המתגלים בלב - מ"ט שערים הם במדרגת פתח-שער לדבר אחר 'מבין דבר מתוך דבר', ומעין כך השורש של זה שהזכרנו במדרגת השערות מלשון שיעור ומלשון שער. לעומת כך, מדרגת שער הנ' שבלב היא במדרגת ההשערה ששורשה בהשערה שבשערות. כבר הוזכר שעיקר השערות מתגלות מכח האויר הבוקע דרך הגולגולת ויוצא לחוץ. ביחס לחכמה שבגולגולת שהוזכר קודם לכן, החכמה שנמצאת בגולגולת ביחס של החכמה לאויר היא בבחינת ברק מלשון פתח. כמו שאדם נמצא במקום סתום ואינו

## עניין השערה

כדבר בלתי נתפס וממילא ערכו טפל מאוד ביחס לשיעור. אבל אם כן 'נודע בשערים בעלה - כל חד לפום מאן דמשער בליבה', לא יאמר כפשוטו ש'מאן דמשער בליבה' אינו אלא השערה בעלמא כלשון בני אדם. זה קרוב לעלמא דדמיון וברור שאין זאת הכוונה.

ביאור עומק דברי חז"ל שאמרו השערה בעלמא - כח הנברא הוא במדרגה של גבול. גבול הוא שיעור כפי שהוזכר הרבה, שורש כל הבריאה הוא עשרה מאמרים שבהם נברא העולם

בלשון אחרת כפי שהוזכר בלשון רבותינו, הוא הנקרא 'הבנתא דליבה' - זה הלב מבין, זו התפיסה שהלב תופס דבר שהוא מעבר לגבול שהוא שייך אליו. נחدد את הדברים, הזכרנו לשון של שער ולשון של השערה, בפשטות כשתופסים שער זה דבר מוגדר, יש לו גובה וכד' אבל השערה זה דבר בלתי נתפס. בפשטות כשרוצים לדבר על דבר שאינו מדויק ושכמעט אין לו ערך אז מגדירים אותו כהשערה בעלמא, על אף שגם ההשערה יכולה להועיל במקצת או לפעמים יותר ממקצת, אבל הביטוי בדרך כלל מתייחס להשערה

השערה. כל זמן שלאדם אין השערה של קדושה - אין לו השראת השכינה. כל זמן שהאדם נמצא רק בתוך השיעור - אין לו השראה כי אין לו השערה לצאת מתוך השיעור שבתוכו הוא נמצא.

ולכן כל דבר יש לו שיעור. שיעור-עשר כלומר, גבולות כל נברא הן במדרגה של עשר, במדרגה של שיעור - שיעור, עשר, שיעור. אבל למעלה מהבריאה זו בקיעה מהעשרה, זה כח הנפש שנקרא

א

## השערה מכח מסירות נפש ומכח אמונה

לי, ואז הוא נדבק באור שמעבר לעשר 'אל יחיד ומיוחד' הוא למעלה מן הכל, הוא דבק באור שלמעלה מן העשר אבל עדיין במדרגה של ריחוק מקום בלשון מושאל, והרי שהוא דבק באותו אור רק שמרחוק זה נקרא השערה של קדושה. ואם לא אז זה כולו דמיון.

השערה של קדושה היא בקיעה מהגבול, התנוצצות ויתר על כן של הארה מרחוק, שככל שהאור מתקרב יותר אל האדם, ההשערה הולכת וגדלה, וכן הופכת למדוייקת יותר בלשון מאוד כללית.

ולפי זה להבין עמוק. מה זה 'הבנתא דליבא'?

'רחוק הוא משכלם אבל קרוב הוא לליבותם' - ישנה התדבקות הלב בו יתברך שמו, כאשר האדם בוקע לגמרי ממדרגת המוחין, ממדרגת הנברא, אז יש לו 'הבנתא דליבא'. היא לא תפיסה שאדם תופס במדרגה של השיעור. זה נתפס אצלו ב'הבנתא דליבא' כי בעומק

כיצד יכול האדם לבקוע למקום ההשערה?

האדם בעלמא שבוקע למקום ההשערה כפשוטו - הוא בוקע לעולם של דמיון, וכמובן שזאת היא ירידה ולא עליה, ברור ופשוט. אז כיצד יעלה האדם למקום ההשערה? כח האמונה שבנפש וכח מסירות הנפש הם כוחות שבוקעים את גבולות הנברא.

מסירות נפש - הוא הגיע לגבולות כוחותיו והאור נבקע מעבר לכך.

אמונה - הוא מאמין בדבר שמעבר להשגתו.

כשאדם דבק בכח ההשערה, לא בעולם הדמיון, אלא מכח מסירות נפש ומכח אמונה - מתנוצץ לו דבר שמעבר להשגתו. השיעור, העשר הוא בתפיסה של האדם. האור של ההשערה של הקדושה הוא כאדם הרואה דבר מרחוק, הוא עדיין לא השיג אותו מקרוב, כלשון הפסוק 'מרחוק ה' נראה

שלמעלה ממדרגת הכלי של הנבראים כפשוטו - זה אור של אלוקות. והאור והכלי עצמו הם ממנו יתברך שמו, מאמיתת האלוקות. כאן נמצאת המדרגה העליונה של מדרגת הבינה שנקראת נ' שיערי בינה.

כלשון הפסוק 'ושכנתי בתוכם' וכדרשת חז"ל כידוע 'בתוך כל אחד ואחד', 'צור ליבם וחלקם של ישראל זה ה'" - אז מתגלה אצלו בלב גילוי אלוקות ושער הנ' כדברי הרמב"ן הר"ן ועוד כידוע, והרי שהוא דבק בכורא יתברך שמו

## ב' - שורש כל הצירופים

שמו לנבראים הוא סוד האותיות, צירופי האותיות. האותיות האלה שמהן נברא של העולם כולו הן הב' של בראשית - צירוף שתי האותיות, ובעומק, נברא משתי אותיות ונברא ממה שיש בטווח שבין שתי האותיות - זה נקרא בעומק שער הנ' של הבינה.

שער הנ' של הבינה שמלעילא לתתא הוא השער שממנו נברא העולם, כלומר, העולם נברא בב' של הבינה, זה ה'הבנתא דליבה' שנתפסת בלב האדם, היא ה'הבנתא דליבה' של שורש תחילת הכל, שכל עניין הבריאה אינו אלא גילוי אמיתתו, אבל במה הוא מתגלה? 'השרה שכינתו במשכן', זה הב' של צירופי האותיות שמתגלים במדרגת הנבראים שהם הכלי להשראתו יתברך שמו. מכח כך 'אין עוד מלבדו אפילו בחללו של עולם', כלומר, בין לבין שנמצא חלל - גם שם אין עוד מלבדו.

הבריאה נבראה באות ב' 'בראשית ברא אלהים', 'יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ', ברור ופשוט, הוא לא התחיל את הצירוף מהאות ב'. הכלי הוא ב', כלומר, הוא לא ב' כפשוטו, כוונת הדבר - הוא ב' של בראשית. כפשוטו זאת האות ב', הבורא הוא אחד 'אני ה' אלקיך'. הנבראים בשורש בריאתם 'הסתכל וברא עלמא' מכח צירופי האותיות הוא ברא את העולם. ה'בראשית ברא אלקים' זה האות ב', כלומר - ב' אותיות של שורשי כל הצירופים כולם, שכל צירופי האותיות בשורשם הם אינם אלה שתי אותיות - זה נקרא האות ב' של בראשית.

שער הנ' של הבינה - ממוצע בין גבול לאין סוף

יש את הבורא שהוא אינסוף, יש את הנבראים שהם גבוליים, הממוצע של תחילת הבריאה כביכול בין ה' יתברך

## השראת שכינה בין שתי אותיות

בבין לבין של שתי האותיות - שם נמצא מקום השכינה, כדוגמת 'זכו שכינה ביניהם'.

אז היכן השורש של השראת השכינה? היא נמצאת בין לבין של האותיות וזה כל גילוי שכינה בנבראיו ובצירופי שורשי האותיות ובין לבין שלהם. בלשון חז"ל נאמר שצמצם שכינתו 'בין שני בדי ארון', הארון זה הא' אור-נ', שני בדי ארון זה הב' שבבדים, הם נקראים בדי ארון - ב' והכפלה של ב' עולה בד - זה שני בדי ארון שביניהם שורה השכינה, זה האור שבאור-נ' שבארון - בין שני בדי הארון - זה עומק ההגדרה של אור אין סוף השורה בשער הנ' שמתגלה בכלי שהוא צירוף של שתי אותיות ובין לבין שביניהן, זה עומק מקום השראת השכינה ופנימיות תכלית הבריאה כולה.

מדגישים, זה לא כפשוטו שנאמר 'אין עוד מלבדו' אז לא קיים החלל אלא רק הוא יתברך שמו. אלא היא גופא, זה כלי לאין עוד מלבדו - זה עומק מקום מציאות הנבראים.

ואם כן, בעומק העצום - זוהי המדרגה הפנימית ביותר של מדרגת הבינה. מדרגת הנ' שבשערי הבינה הוא מדרגת ה'הבנתא דליבה', היא מדרגת גילוי האלוקות שמתגלה בשרשי האותיות בצירופי שתי האותיות שביניהן ישנה השראת השכינה. כל השראת השכינה נמצאת בצירופי האותיות - זה מקום ההשראה. כשהאותיות משתלשלות לפועל אז זה מתגלה כאורות כפי שהיה במשכן, אבל שורש ההשראה היא ב'יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ', אז איפה שורש ההשראה? שורש ההשראה נמצא

## המדרגה העליונה בבינה

מתוך דבר שהוא עומד על פנימיות שורש החכמה הסתומה בבחינת 'מצאו פך שמן חתום בחותמו של כהן גדול' וכן הוא למעלה מהבינה שהזכרה במדרגת צירוף הבינה לאויר ששם זה

מצד המהלך הזה אז הגילוי של ה'הבנתא דליבה' שנמצא בלב הוא גבוה מהבינה שנמצאת בגרון בין הגולגולת לגוף. הוא גבוה מהבינה שנמצאת במוח 'הבן בחכמה' בבחינת מבין דבר

עוד הולדה ועוד הולדה של דברי תורה. והוא למעלה ממדרגת הבינה שמצטרפת לגולגולת שמכח הפנים היא יכולה להשיג את האחור.

נמצא במדרגת הבין לבין של מקום החלל ומשם יוצאות השערות ובגדרי ההלכה - כל פרט של הלכה הופך להיות 'תילי תילים של הלכות' - נעשה עוד פרט ביניהם במקום החלל, נעשית

## קליפת יון כנגד עומק הבינה הפנימית

הפנימיות של הנ' שערי בינה שהיא ידיעת אלוקות, כנגדה עומדת חכמת יון בסוד הגולגולת העליונה, אבל זה לא בסוד הגולגולת כפשוטו שהגולגולת של חכמת יון היא הגולגולת עצמה והסקת הדבר להבין את חלקו הנוסף על אף שהוא נעלם, אלא זהו במדרגת הגולגולת של גלגול האותיות של צירופי האותיות - שם נמצא עומק כוחה של יון - זה לעומת זה.

אלא זו המדרגה השלמה של ה'הבנתא דליבה' שהיא יכולה להשיג את האחד יחיד ומיוחד שנמצא בין כל שניים שבשורשם הם שני צירופי האותיות היא מגלה את האחד יחיד ומיוחד - זה העומק של יון שניסו לגעת בעומק של הבינה הפנימית, ביקשו לכתוב על קרן הצבי 'אין לכם חלק באלקי ישראל' כדברי רש"י שיהיה בבחינת קרן של חטא העגל, היפך בחינת 'לא יהיו לך אלקים אחרים על פני' ח"ו, כלומר, כי

## התפשטות נח הבינה בחושים

שומע, כפי שדורשים חז"ל על הפסוק שכח הבינה מתפשט באזניים, כמו שהוזכר בפעם הקודמת ביחס למדרגת החכמה שבהתפשטות בחושים אז עיקר ההתפשטות של החכמה, בבחינת 'חכמי העדה' 'עיני העדה' מתפשטת במדרגת העיניים וזוהי המדרגה השלמה של החכמה במדרגת השגחתו 'תברך שמו

עד עכשיו הסברנו בקצרה ממש את קומת הבינה מלעילא לתתא - מהגולגולת, מהאזיר, מהמוח, ממקום הגרון וממקום הלב.

גילוי מדרגת הבינה באזניים: כשזה מתפשט לחוץ בָאדם - זה מקום האזניים בבחינת 'ונתת לעבדך לב שומע' הלב

(מצד עצם האוזניים ולא מצד החוש) בשונה מהעיניים שנמצאות בצד הפנים של הגולגולת, האוזניים נמצאות בשני צידי הגולגולת - הן מאזנות בין הפנים לאחור ומכח כך האדם שומע בחוש גם את מה שנמצא מאחוריו. יש שמועה של פנים שהיא בבחינת מה שהוא רואה את רבו מדבר בחיתוך שפתיו ויש מה שהוא שומע קול שמאחוריו. כשהוא רואה את רבו מדבר והוא רואה את חיתוך פניו של רבו זה בבחינת 'חכמה - מה שקיבל מרבו', בבחינת פנים, אך כשהוא שומע את רבו מאחור או שקיבל שמועה על ידי תלמיד וכד' - הגדרת הדבר היא שהוא מקבל מרבו במדרגת הבינה, במדרגת האחור, רק מתוך הפנים הוא עומד גם על האחור ומשיג גם את האחור, אבל השגת הדברים היא במדרגה של אחור.

ה' עיניו משוטטות בכל הארץ' ועיקר גילוי מדרגת הבינה באותו ערך הוא במקום האזניים.

עומק הדברים - הזכרנו ששורש הבינה העליונה מתחיל במקום הגולגולת, ועניינה הוא שכשם שהאדם רואה - מכח העיניים הוא רואה את צידה האחד של הגולגולת אך אינו רואה צידה השני, מכח הבינה הוא יכול להשכיל ולהבין מה נמצא בצד השני. לכן העיניים שמשיות רק את צד הפנים נמצאות במקום פניו של האדם, אבל האוזניים שבהן גנוזה הבינה ששורשה בגולגולת שנתבאר שכשם ששיג את צד הפנים הוא יכול להשיג את צד האחור, לכן האדם שומע גם למרחוק. בגדרי ההלכה זה נקרא 'שמועה רחוקה' לגבי אבלות, ובגדרי צורת האדם עצמה

## גילוי תורה במדרגת שמיעה

ראו כביכול בעיניהם את גילוי שכינתו יתברך שמו, אבל מכאן ואילך הכל זה במדרגה של שמיעה, במדרגה של בינה.

מכאן ואילך כל מהלך הבריאה כולה הוא במהלכי הבינה, במהלכי השמיעה. במקום גילוי החושים שבאדם זה מתגלה באוזן כמו שנתבאר.

כל מה שאנחנו מקבלים על דרך כלל, כל תורת רבותינו החל מ'משה קיבל תורה מסיני' ועד עכשיו, אנחנו לא מקבלים באופן של פנים 'ראיית פני רבו', אלא באופן שקיבלנו - משה קיבל מסיני ומסר ליהושע, יהושע לזקנים וגו' - הזקנים קיבלו מיהושע שקיבל ממשה רבנו - זה בבחינת שמיעה 'אוזן ששמעה בהר סיני', כי בגילוי שהיה בהר סיני

## גילוי הבינה באדם

ביחס לסוגיית החכמה הזכרנו איך מתגלות שלוש המדרגות באופן של חכמה. לפי זה, בהקבלה לסוגיית הבינה, נסביר איך הבינה מתגלה בשלוש המדרגות מתתא לעילא:

כמו שהוזכר במדרגת החכמה, בכללות ממש ישנן שלוש מדרגות באדם.

מתתא לעילא ישנן המדרגות של עיבור, יניקה ומוחין (קטנות המוחין, גדלות ראשונה וגדלות שנייה)

## בינה במדרגת הקטנות (עיבור)

של התפרטות ומצד מדרגת הקטנות תפיסת הבינה היא תפיסת הפרטים כשלעצמם. כפי שהוזכר - במדרגת הקטנות הגמורה אז האדם אינו תופס את הפרט כפרט אלא ככלל - זו קטנות גמורה. אבל מעט יותר בתוך הקטנות עצמה - הוא אוסף פרטים, עוד פרט ועוד פרט - זו מדרגת הבינה בקטנותה.

חכמה היא כללות 'כולם בחכמה עשית', בינה היא פרטות. הרי הגדרנו שהבינה מעמידה את הבין לבין של כל דבר, אז במדרגת הקטנות - בין לבין באור הדבר שיש פרטים, אם זה לא פרט אז זה כלל, אז אין כאן בין לבין. מהיכן נוסדה תפיסת הבין לבין שנקראת בינה? בינו לבינו, כלומר, שנעשתה מציאות

## בינה במדרגת היניקה

ומצרפם או מבדילים.

כאן מונחת המדרגה הגבוהה יותר ששייכת למדרגת היניקה.

בזמן העיבור אין לאדם דעת. ביניקה כבר מתחילה להתגלות אצלו הדעת, ויש לו יחס של פרטים והוא רואה את הדברים שבין לבין, כדוגמת 'צורר וזורקו אגוז ונוטלו' - זו דוגמא של

בינה במדרגת היניקה הינה למעלה מתפיסת הפרטים (פרט שמצטרף לפרט וכן הלאה) כפי שהתבאר, אלא הגילוי שמתגלה במדרגת הבינה כאשר היא מתגלה במדרגת היניקה - עולים למדרגה שהתפיסה של הבינה היא במדרגה של הבין לבין, לא רק כל פרט ומציאות לעצמו, אלא בין כל שני פרטים ישנו כוח נוסף שנמצא ביניהם



להתגלות בו הדעת שהיא בבחינת 'צרור וזורקו אגוז ונוטלו' כמו שנתבאר.

תחילת גילוי דעת (כפי שנאמר בסוגיא בגיטין ועוד) - יש לו יחס מה ההבדל בין זה לזה - זו מציאות של תפיסת קטן שכבר נמצא בניקתו ומתחילה

## בינה במדרגת הגדלות

את ההבדל בין זה לזה והאם להבדיל ביניהם או לצרף אותם. ברור שהצרוף הוא גבוה מההבדלה, אבל מוכרח להיות דבר והיפוכו - צירוף והבדלה.

למעלה מכך, במדרגת הגדלות של הבינה, הוא תופס את הכללות ואת הפרטות בבת אחת, שזה נקרא בעומק 'מוחין דגדלות', שם ישנה תפיסה שלמה של הכל בבת אחת. ומדרגה זו היא בבחינת 'תרי רעין דלא מתפרשין מהדדי', החכמה והבינה מצורפים יחד זה עם זה, הכל נתפס בבת אחת.

בהגדרה כוללת מאוד, במדרגת הגדלות האדם תופס את הפרטים ואת הכללים בבת אחת, לא שהוא תופס פרטים ומצרפם ואז הוא מגיע לכלל, אלא הוא תופס את הכללים ואת הפרטים בבת אחת ועל ידי כן נוצרת תמונה שלימה שהיא כללות של החכמה יחד עם הבינה כ'תרי רעין דלא מתפרשין מהדדי' - ישנה תפיסה שהוא תופס פרטים ומתוכם הוא מגיע לכלל, כמו שהזכרנו במדרגה השנייה בה הוא רואה

## מדרגת שער הנ' שבבינה

מ"ט שערים הם במדרגת שער-שיעור. נ' שבמ"ט עצמו והמ"ט שבנ' הם ההשערה, והנ' שבנ' הוא מדרגת ה'הבנתא דליבא' של התפיסה השלימה שלמעלה מגבולות הנבראים, ניצוץ אלוקות שבאדם שכביכול מכיר ומשיג את אמיתתו.

שלוש המדרגות התחתונות שהוזכרו

יתר על כן, כמו שהזכרנו קודם לכן, במדרגת הבינה ישנן ג' מדרגות - מצד מח הבינה שבחכמה, מצד יחס הבינה לאויר ומצד יחס של מח הבינה לגולגולת, ולמעלה מכך - מדרגת שער הנ' של הקדושה שהיא במדרגת 'הבנתא דליבא', והממוצע בין השערים להשערה ולמעלה מכך 'הבנתא דליבא'.

עומק כח הבינה העליון במדרגה שלמעלה מן המוחין כלל, היא מקבילה למדרגה שנמצאת למעלה מראשו של האדם בבחינת כתר שלמעלה מראשו של מלך.

הזכרנו אם כן בסיעתא דשמיא את תמצית ויסוד הדברים במדרגת הבינה.

בפרטות כמובן, פרטות מדרגות הבינה - בכל מדרגה ומדרגה בפרטותה ישנה בינה, כל דבר שנמצא בכלל נמצא בפרט כיסוד הידוע של דברי רבותינו וממילא בכל פרט ופרט, לכל מדרגה ומדרגה יש מדרגת בינה פרטית של אותה מדרגה ואי אפשר לסופרן כי רבות הן. ביסוד הדברים התבארה עד כאן בכללות ממש תמצית כללות תפיסת הבינה ממדרגתה העליונה כסדר מדרגות ההשתלשלות.

הן עדיין במדרגה של מוחין - מוחין דקטנות, מוחין דגדלות ראשון ומוחין דגדלות שני, אבל המדרגה העליונה של הבינה שהיא במדרגת שער הנ' שבבינה - בה בעצם התפיסה היא למעלה כלל מן המוחין. המוחין תופסים רק מערכת של שיעור, מערכת של עשר. התפיסה של 'הבנתא דליבא' - הממוצע ביניהם שהוא השערה היא למעלה מגדרי תפיסת הנברא ובעומק היא למעלה ממקום המוחין כלל. ההשערה שהיא ממוצעת ביניהם בבחינת 'החכמה מאין תמצא', אז גם בבינה יש הבחנה שמגיעה מהא' של האין בבחינת 'אאלפך חכמה אאלפך בינה', לא רק אאלפך חכמה אלא גם אאלפך בינה.

אבל למעלה מכך כלל זה עומק הגילוי שמתגלה 'הבנתא דליבא' באדם, שהוא למעלה מתפיסה של מוחין כלל - זהו

## שורשי התפיסות - מח ולב

הסדר הפשוט של מבנה האדם, אבל לפי מה שדובר, יסודות ברורים בדברי רבותינו - כח הבינה המתגלה במדרגה הגבוהה ביותר, נמצא דייקא ב'הבנתא דליבא' שלמעלה ממקום המוחין. כאן מונח שבבינה מתגלה שהראש הוא לא המקום השורשי שבקומת האדם.

שני מלכים באדם מח ולב, אז כפשוטו

לפי זה נחזור ונחדד נקודה עמוקה שעולה מתוך סוגיית הבינה.

בכללות כשציירנו את צורת האדם, אז הציור היה שיש את קומת האדם - חלקו העליון הגולגולת, חלקו התחתון הוא הגוף, ואם כן, כפשוטו מהלך פני הדברים, שהחלק העליון - ראשו וגולגולת - הוא למעלה והגוף נמצא למטה, זה

מטבורו? מחלוקת. כלומר, מונח בדברי חז"ל שישנה תפיסה בה הראש הוא העיקר וישנה תפיסה שנקודת האמצע שבאדם היא העיקרית, והיא הנקראת בכללות 'לב' - לב הוא נקודת המרכז ובדקות יותר בלשון רבותינו זה נקרא 'טבורה דליבא' אך מכל מקום הלב הוא נקודת המרכז, ומאיזו תפיסה שורשית נובעת ההסתכלות בה נקודת המרכז היא העיקר? היא התפיסה שנקראת בינה.

- מח ולב, אך מה למעלה ממה? המח הוא למעלה מהלב, כלשון הגמרא 'הרוחץ גופו ירחץ ראשו תחילה שהוא כמלך באיברים' (שבת) ועוד דוגמאות מפורשות בדברי חז"ל ורבותינו שראש למעלה מגוף - זאת התפיסה הפשוטה. ודאי שתפיסה זו היא אמת וחלק גדול מגדרי הדין בנויים על ההלכה הזו, אבל הוזכר פעמים רבות, כדוגמת כשמוצאים חלל וצריכים להביא עגלה ערופה מהעיר שבקרבת החלל, מהיכן מודדים את המרחק לעיר? מראשו או

## גילוי מנקודת האמצע

מנקודת האמצע.

הזכרנו שבינה בגימטריא גלגל (עם הכולל), וגלגל עיקר נקודת גילוי היא באמצעיתו ואם כן בהגדרה שהוזכרה שבינה היא בגימטריא גלגל מונח עומק התפיסה שהמרכז של הכל הוא נקודת השורש, ולא בלבד התפיסה הפשוטה שמרכז הכל שורשו למעלה.

עד עכשיו הסברנו את המבנה הכללי בצורת האדם כפשוטו מהגולגולת ומטה, לפי התפיסה הפשוטה שיש ראש וגוף והראש הוא למעלה מהגוף, אך מתוך מוצא הדברים אחרי שסידרנו את ארבע המדרגות והמדרגה העליונה היא בסוד ה'הבנתא דליבא' אז עולה מתוך הדברים ההגדרה הבהירה שהבינה מגלה את התפיסה הנוספת לצורת האדם - שבה צורת האדם מתגלה

## גלוי נקודת המרכז במדרגות המוחין

שורש נקודת ההתחלה של הדבר? האם היא נמצאת באמצעיתו או בראשיתו

בסוגיא השתא שנכנסנו למדרגת המוחין אז נכנסו לסוגיא נוספת, היכן

מדליק אותו בחללו של הפתח, כלומר, הבינה בעצם מגלה את נקודת המרכז של החלל של הגולגולת, היא מגלה את תפיסת הגלגל וכמו כן היא מגלה את התפיסה העליונה יותר שהיא נקודת המרכז של החלל, נקודת המרכז של הגלגל שהוא חלל - הזכרנו שני לשונות ושניהם אמיתיים, אך מכל מקום, מתגלה עומק הכח הפנימי של עומק הגילוי שמונח בתוכו, במרכזו.

כאן מונחת התפיסה הנוספת שמתגלה במדרגת הבינה, כאן מונח השורש של שתי התפיסות.

הזכרנו שהמח כולל בתוכו שתי מערכות - מערכת של חכמה ומערכת של בינה.

מכח מערכת של חכמה שורשו של כל דבר נתפס כנקודת מעלה.

מכח מערכת של בינה כל דבר נתפס בנקודת המרכז שלו, נקודת המרכז של העיגול היא נקודת החלל, שם נמצא בין לבין של כל דבר - זה עומק האבחנה.

למעלה? בלשון אחרת והיינו הך, הזכרנו שיש את היחס של הבינה לגולגולת, לאויר ולמוחין. מדין המוח אז המוח הוא ההתחלה של כל דבר 'בחכמה יבנה בית', אז הכל מתחיל ביחס של מדרגה של מוחין והם נמצאים למעלה ומתפשטים למטה, אבל עיקרם הוא למעלה בראש.

אבל ביחס למדרגת הגולגולת, שהיא בתפיסת גלגל - אז עיקר מעלתה היא איננה רק במה שהיא נמצאת למעלה מן הגוף, אלא עיקר מעלתה בצורתה כגולגולת ונקודת המרכז של הגולגולת.

האבחנה הנוספת שהיא בבחינת אויר - מקום חלל פנוי שממלא האויר - בינה עם הכולל בגימטריא חלל, כלומר, מתגלה שהיא מהות החלל שנמצא בתוכו.

ניתן את הדוגמא שהזכרנו ביחס לגילוי של יון. היכן מדליקים את נר החנוכה כנגד יון? על פתח ביתו מבחוץ וכמו שהזכרנו שביחס לחכמה וביחס לאויר זה נקרא מקום הפתח, אבל בדקות הוא

## דעת - חיבור בין מערכת חכמה לבינה

- חיבור בין המערכת של כח החכמה שהוא גילוי של מלמעלה למטה בבחינת מח-ראש שמשתלשל למטה, לבין תפיסה של בינה שיסודה הוא גלגל שיש

הדעת שבה נעסוק בפעם הבאה, יש לה יחסיות של חיבור או של הבדלה בין שני דברים, ובפרטות לענייננו, בשורש השורשים - זה חיבור בין שתי המערכות

שתי התפיסות האלה יחד - הוא עומק המדרגה הנקראת דעת כפי שהוזכר.

לו נקודת מרכז. הכח שמחבר את שני החלקים האלה הוא הנקרא דעת. הוא לא מח כשלעצמו, הוא מח שמחבר את

## תיקון החלל - חיים. פגם החלל - חילול ה'

נחזור בבהירות, כל שני דברים שקיימים יוצרים בהכרח שני צדדים, ימין ושמאל. כאשר מתגלים שני צדדים, אז מוכרח שיתגלה גם הבין לבין שנמצא ביניהם. הבין לבין הוא חלל, לכן יסוד הבינה היא נקודת המרכז של החללות.

היא בגימטריה חיים ובגימטריה חלל - נקודת המרכז של כל דבר היא או החיות של או ההעדר שלו, אם יש שם גילוי שכינה זה הופך לחיים 'אלקים חיים'. אם אין שם גילוי שכינה, אז החיים מתהפך לגימטריה של חלל, זה נקרא חילול ה'. כשנקודת המרכז נמצאת במליאותה זה שורש החיים של הנבראים - חי החיים ברוך הוא שמתיה את הנבראים. כשהיא נמצאת בנקודת הריקון שלה היא הופכת להיות חלל, כלומר, יש שם הסתלקות של גילוי שכינה, היא הנקראת 'חילול ה' סילוק מאותה נקודת המרכז.

נפתח מעט בס"ד את מדרגת הבינה בעומק הגילוי שלה שמגלה את נקודת החלל - את נקודת המרכז שנמצא בכל דבר.

השורש שהוזכר שנקודת האמצע של כל דבר הוא בעצם תפיסת החלל שבו. למה בעומק הוא תפיסת החלל שבו? לכאורה אדרבה, בינה זו מידה, זה כח, אם הוא כח ומידה אז הוא צריך להיות דבר שממלא.

הגדרת הדבר ברורה מאוד - בין כל שני דברים, שני הדברים יוצרים שני צדדים, בין לבין זו נקודת המרכז של הדבר, והבינה שהיא בבחינת בין לבין כמו שנתחדד, מה שנמצא בין לבין של כל דבר הוא חלל - זה עומק ההגדרה שהוזכרה קודם לכן, רק עתה בפרטות יותר כשחידדנו את נקודת המרכז של הבינה שהיא חלל.

## שער ה' של הבינה - תחילת הווית כל הנבראים

רק קבלה שעלינו לקבל, אלא יש כאן

מה שאנחנו עוסקים בו עכשיו זה לא

שהוא נברא ולא נברא, ידיעת אמיתתו יתברך שמו, כלומר, שער הנ' של שער הבינה הוא העומק של תחילת הווית כל הנבראים כולם, אבל לא תחילתם לאחר שהתחילו להיווצר, אלא החלל שקודם להם שהוא תחילת האפשרות של הקיום שלהם.

עכשיו מובן עומק הדברים בהם פתחנו בשיעור הראשון שצורת אדם כוללת את חללו. בפתחת ראשית הדברים זה היה רחוק יותר מהאוזן ומההבנה, עכשיו הדברים מקבלים בס"ד את בהירותם. למה צורת האדם כוללת את החללות שלהם? אם צורת אדם לא היתה כוללת את החללות שנמצאת סביבותיו וקל וחומר בתוכו, אז כל האדם היה בתפיסת מ"ט שערי בינה ללא שער הנ' של הבינה.

את ההבנה מילתא בטעמא למה נקודת החלל שנמצאת באמצע היא תמיד במדרגת בינה - כי זו המהות של הבינה, של מה שנמצא בין לבין - בין לבין כל דבר נמצא בהכרח חלל פנוי שנמצא בין שניהם.

להבין עכשיו עמוק, כביכול כידוע עד מאוד קודם שנברא העולם היה 'הוא אחד ושמו אחד' כלשון הפרקי דרבי אליעזר ועוד. כשעלה ברצונו יתברך שמו לברוא נבראים, אז עשה מקום של חלל פנוי שזה יהיה מקום הנבראים, נמצא לפי זה שבעומק הבינה שהיא נקודת החלל במרכז היא תחילת הנאצלים, ובעומק הזה זה הסוד של נקבה שנקראת נקבה מלשון נקב-בית נקב-חלל, כלומר, החלל שנמצא שגנוז בתוכה הוא השורש של כל מציאות הנבראים. זה העומק של שער הנ'

## שער הנ' - נברא ולא נברא

מהנברא כפשוטו, הוא ההכנה שקודמת לבריאה, בלשון הגר"א זה נקרא 'העדר קודם להויה' - שם מתחילה האפשרות של קיום הנברא ושם באותה נקודה מרכזית היא נקראת מצד אחד 'חללות' ומצד שני, כאשר תתגלה השכינה שם מקום המלאות. כשהוא רוצה 'משכין שכינתו בין שני בדי ארון', אז הוא

אך כיוון שנתחדד שעומק שער הנ' של הבינה הוא ראשית תחילת הנבראים, סילוק שלו יתברך שמו ועדיין אין כאן תחילת נבראים - זה השורש של החלל שנמצא מסביבותיו של האדם ולכן על שער הנ' אומר הרמב"ן, מה שנאמר משל נברא הוא על דרך הרחבה, אך הוא לא נברא - כלומר, הוא לא חלק

הבריאה שהיא 'נתאוהה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים', זה העומק הפנימי של מדרגת הבינה.

משרה את האור נ' במקום נקודת המרכז, במקום נקודת החללות - שם אם כן נמצא בעומק מקום שורש תחילת הבריאה, מקום פנוי, שם נמצאת תכלית

## שורש הבינה הגנוזה בתפיסת נקודת האמצע

שהיא גנוזה בתפיסה של נקודת האמצע.

נמצא אם כן ברור, שהזכרנו בראשית הדברים שצורת האדם מורכבת משני חלקים - ישנה את צורת האדם ויש את החלל שסביבותיו ובתוכו. החלל הזה הוא איננו חלל נפרד, אלא הוא חלק מצורת האדם.

עכשיו הדברים מקבלים את בהירותם בס"ד - השורש של צורת האדם הוא בחכמה 'אשר יצר את האדם בחכמה' שם יש סדר של ראש, גולגולת, גוף, מעלה ומטה. מה שאין כן תפיסת החלל שנמצאת סביבותיו יסודה במדרגת הנקבה, הנקב, החלל - החלל שקדם לאדם שהוא האפשרות לקומת האדם, בתפיסה הזו אין שום אפשרות (בלשון חיצונית) ובלשון פנימית זו המהות שלמעלה תהיה מדרגה של מוחין ולמטה תהיה מדרגה של גוף אז יהיה כאן מעלה ומטה 'הבא לרחוץ גופו רוחץ ראשו תחילה', אין שם צורת אדם שיהיה מקום של צורת גולגולת וגוף.

מצד האבחנה הזו כעת נבין ברור, כל התפיסה הזו שיש למעלה ולמטה, והלמעלה הוא החשוב והלמטה ככל שהולך ויורד הוא שפל יותר - זו תפיסת המח של החכמה בתוך הברואים שם יש צורת אדם, אבל בתפיסה שאנו מזכירים שהיא מדרגת הבינה, שיסוד הבינה הוא נקודת המרכז של החלל, היא לפני שיש שם צורת אדם.

לפני שיש צורת אדם כמובן שלא שייך לומר שהגולגולת למעלה מן הגוף, הדברים מוכרחים מצד עצמם. עד כמה שהתפיסה של הבינה כמו שנתחדד היא בבחינת שער הנ' של הנברא ולא נברא, כלומר, הוא מקום ההסתלקות של האין סוף. מצד שני הוא מקום ההשראה אבל הוא מקום ההסתלקות של האין סוף כשורש להכנה שיהיה מקום לנבראים, אבל זה לפני צורת האדם אז אין אפשרות שצורת המבנה תהיה באופן של גולגולת וגוף, שלמעלה יש מוחין ולמטה הם משתלשלים - כאן מונח העומק של שורש הצורה של הבינה

כשהיא נמצאת בגרון היא נמצאת בדיוק בקו האמצע של האדם, באותו קו של מקום המרכז - זה העומק שהיא נמצאת במקום הגרון שהוא קו האמצע של האדם.

המקום היחיד שיש בצורת האדם רק קו אמצע הוא מקום הגרון, בשאר כל גופו של האדם ישנו גם את הרוחב, כל איבר ורוחבו. המקום הצר ביותר בקומת האדם זה הגרון-צוואר אותיות אוצר - אור צר - זה המקום הצר ביותר בקומת האדם.

בתפיסה הפשוטה של הבינה שמתגלה בגרון היא מגלה חיבור של ראש וגוף שזה הבין לבין של הראש והגוף, אבל בתפיסה העליונה שבה היא מגלה את נקודת המרכז. זה העומק כשבא אברהם לשחוט את יצחק כמו ששוחטים בעל חיים, אז הוא בא לשחוט אותו מצווארו - ממקום הביטול שנמצא בבינה - שם היה עומק נקודת ה'העלהו לעולה' כשבא אברהם לעקוד את יצחק.

אם כן נתבאר בס"ד עומק כל שורשי העבודה, קו ימין וקו שמאל, מח ימין - חכמה, ומח שמאל - בינה, קו של עבודה של יש בסוד החכמה - צורת אדם, וקו של עבודה של שמאל בבחינת מח הבינה שכל יסודו עבודת הביטול.

שם ברור ששורש נקודת הדבר הוא נקודת המרכז שלו.

נמצא שמצד צורת האדם, נקודת המעלה שבו למעלה ומצד נקודת הצמצום, החלל, הבינה - עיקר נקודת הדבר הוא במרכז הדבר, כאן מונחות בעומק שתי התפיסות של כל קומת העבודה של האדם.

ישנה עבודה של האדם בסוד היש ועבודה של האדם בסוד האין. העבודה של האדם בסוד היש היא בנין צורת אדם ומצד כך הסדר הוא מעלה ומטה 'ראשיכם שבטיכם וגו' ועד שואב מימין - כל הקומה כולה. אבל מצד העבודה של הביטול שהיא עבודה של האין שהיא עבודה בתפיסת החלל - זה בתפיסת הבינה, שבה העבודה היא ביטול לנקודת המרכז הריקנית, כשאדם בטל לשם לגמרי אז הוא מגלה 'כשרוצה משרה שכינתו בין שני בדי ארון', כאן מונחת תמצית הדברים שנתבארו בס"ד קו כל העבודה בתפיסת החכמה וקו כל העבודה בתפיסת הבינה - שני הקוים הידועים של עבודה דיש ועבודה דאין שניהם מונחים בשורשי קומת המוחין שבאדם, ולפי זה, העומק שהזכרנו שהבינה נמצאת בגרון, אז כפשוטו לכאורה להיכן היא שייכת? היא שייכת למדרגה של ראש ושל גוף, היא נמצאת בין הראש לבין הגוף. אבל בעומק יותר



